

УДК 78.071.2(477)"19/20":[78.03(477):780.647.2]
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/95-3-16>

Василь СУВОРОВ,

orcid.org/0000-0002-8288-5978

викладач кафедри музичного мистецтва

Комунального закладу вищої освіти

«Луцький педагогічний інститут» Волинської обласної ради

(Луцьк, Україна) *suvorovvo@gmail.com*

Владислав РОКОШ,

orcid.org/0000-0002-1217-4177

викладач-методист, голова циклової комісії народних інструментів

Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти

«Луцький педагогічний інститут» Волинської обласної ради

(Луцьк, Україна) *vrokosh@ipc.ukr.education*

Зоя СКАКАЛЬСЬКА,

orcid.org/0000-0001-9989-7345

викладач-методист

Луцького педагогічного фахового коледжу Комунального закладу вищої освіти

«Луцький педагогічний інститут» Волинської обласної ради

(Україна, Луцьк) *skakalskaz@gmail.com*

ПОСТАТЬ АНАТОЛІЯ СЕМЕШКА У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО БАЯННО-АКОРДЕОННО МИСТЕЦТВА ТА НАУКИ

У статті розкривається багатогранна постать знаного українського педагога, науковця, методиста, мистецького менеджера, заслуженого діяча мистецтв України, професора Анатолія Андрійовича Семешка. Внесок митця в українську музичну культуру постає взірцем комунікації та пролонгації баянно-акордеонного мистецтва у соціокультурний простір України та зарубіжжя, визнання авторської школи та її наслідування у різних закордонних навчальних інституціях.

Саме авторська школа Семешка постає демонстрацією педагогічного таланту, а відтак і мотивацією його учнів до пізнання виконавського мистецтва у всій його мікроструктурних аспектах. Серед відомих випускників класу професора, які досягли найвищого виконавського результату на міжнародних конкурсах варто назвати Костянтина Жукова, Даміра Султанова, Бориса Мирончука. Школу маестро продовжують його знані учні В. Сіренко, В. Маруніч, О. Івченко, С. Батяшова, Н. Селюк, А. Серова, В. Олійник, Д. Загородній, О. Коломієць, Є. Капітонова, Д. Тилько, М. Грузинський.

Науково-методичний досвід, професор обґрунтував у навчальних посібниках, що стали неоціненним внеском у педагогічну діяльність викладачів усіх рівнів. Вперше, А. Семешко збагатив баянно-акордеонну науку упорядкуванням низки довідників: з надбання баянно-акордеонного мистецтва України на зламі століть; світової баянної літератури у соціокультурному вимірі сьогодення; українського баянно-акордеонного репертуару та його інспірованого моделювання у мистецькому синтесі сучасності.

Творча складова базується на перекладенні, упорядкуванні та виданні музики для баяна та акордеона українських та зарубіжних композиторів, створення серії видань «Концертного репертуару баяніста», інтерв'ювання із відомими посталями баянного мистецтва України (В. Власов, В. Зубицький, В. Рунчак, В. Подгорний, А. Гайденко, С. Грінченко) та його опрелеювання через монографічні опуси.

Ще одним вагомим критерієм діяльності Семешка постає започаткування та проведення конкурсів виконавців на баяні та акордеоні в Україні, та, їхнє визнання на світовому музичному олімпі. Серед таких – «Кубок Кривбасу» у Кривому Розі та «АссоHoliday» у Києві, які свого часу були візитівкою та еталоном академічного виконавства України.

Ключові слова: баян, акордеон, Анатолій Семешко, учні, виконавство, творчість, інтер'ю, репертуар, науково-методична діяльність, довідник, конкурси, фестивалі, музичне мистецтво.

Vasyl SUVOROV,

orcid.org/0000-0002-8288-5978

Lecturer at the Department of Musical Art

Municipal Institution of Higher Education «Lutsk Pedagogical Institute»

of the Volyn Regional Council

(Lutsk, Ukraine) suvorovvo@gmail.com

Vladyslav ROKOSH,

orcid.org/0000-0002-1217-4177

Teacher-Methodologist, Head of the Cyclical Commission of Folk Instruments

Lutsk Pedagogical Vocational College of the Municipal Institution

of Higher Education «Lutsk Pedagogical Institute» of the Volyn Regional Council

(Lutsk, Ukraine) vrokosh@lpc.ukr.education

Zoia SKAKALSKA,

orcid.org/0000-0001-9989-7345

Teacher-Methodologist

Lutsk Pedagogical Professional College Communal institution

of higher education «Lutsk Pedagogical Institute» of the Volyn Regional Council

(Ukraine, Lutsk) skakalskaz@gmail.com

THE FIGURE OF ANATOLIY SEMESHKO IN THE CONTEXT OF UKRAINIAN BAYANN-ACCORDEON ART AND SCIENCE

The article reveals the multifaceted figure of the famous Ukrainian teacher, scientist, methodologist, art manager, Honored Art Worker of Ukraine, Professor Anatoliy Andriyovych Semeshko. The artist's contribution to Ukrainian musical culture is a model of communication and prolongation of bayan-accordion art in the socio-cultural space of Ukraine and abroad, recognition of the author's school and its imitation in various foreign educational institutions.

It is Semeshko author's school that demonstrates his pedagogical talent, and therefore motivates his students to learn about performing arts in all its microstructural aspects.

Among the famous graduates of the professor's class who achieved the highest performance results at international competitions, it is worth mentioning Konstantin Zhukov, Damir Sultanov and Borys Myronchuk. The maestro's school is continued by his famous students V. Sirenko, V. Marunych, O. Ivchenko, S. Batyashova, N. Selyuk, A. Serova, V. Oliynyk, D. Zagorodniy, O. Kolomiets, E. Kapitonova, D. Tylko, M. Gruzinsky.

The professor substantiated his scientific and methodological experience in textbooks, which became an invaluable contribution to the pedagogical activities of teachers of all levels. For the first time, A. Semeshko enriched the science of accordion and bayan by organizing a number of reference books: on the heritage of Ukrainian accordion and bayan art at the turn of the century; world accordion literature in the socio-cultural dimension of today; the Ukrainian accordion and bayan repertoire and its inspired modeling in the artistic synthesis of modernity.

The creative component is based on the translation, arrangement and publication of music for the bayan and accordion by Ukrainian and foreign composers, creation of a series of publications of the «Concert Repertoire of the Bayanist», interviews with famous figures of the bayan art of Ukraine (V. Vlasov, V. Zubytsky, V. Runchak, V. Podgorny, A. Haydenko, S. Grinchenko) and its elaboration through monographic opuses.

Another important criterion of Semeshko activity is the initiation and holding of competitions for bayan and accordion performers in Ukraine, and their recognition on the world music stage. Among these are the «Kryvbas Cup» in Kryvyi Rih and «AccoHoliday» in Kyiv, which at one time were the calling card and standard of academic performance in Ukraine.

Key words: *bayan, accordion, Anatoliy Semeshko, students, performance, creativity, interior, repertoire, scientific and methodological activities, directory, competitions, festivals, musical art.*

Актуальність дослідження. Українська баянно-акордеонна школа – флагман сучасного виконавського мистецтва, сузір'я провідних педагогів, науково-методичний концепт музикознавчої науки, композиторське напрацювання у сфері оригінальної музики, перекладення та аранжування, система організації та проведення конкурсів та фестивалів національного та міжнародного рівня. Виконавство представлено когор-

тою лауреатів міжнародних конкурсів (П. Фенюк, В. Мурза, А. Стрілець, Є. Черказова, К. Жуков, Я. Олексів, І. Саєнко, І. Сиротюк, Р. Пунейко, П. Гільченко, С. Сапун, Д. Снігірьов та ін.). Серед викладачів, які активно продукують високопрофесійних фахівців варто назвати імена М. Давидова, А. Дубія, В. Зайця, Є. Черказову, К. Жукова, В. Власова, В. Мурзу, І. Єрґієва, С. Карася, Я. Олексіва, А. Душного та ін. Сучасну наукову

школу баянно-акордеонного мистецтва розвивають та удосконалюють М. Давидов, А. Сташевський, І. Єргієв, А. Душний, В. Заєць, Вл. Князєв, В. Дорохін, А. Єрьоменко, Б. Кисляк, А. Стрілець, В. Марченко, Я. Олексів та ін. Творчість представлена композиторами В. Зубицьким, В. Власовим, А. Сташевським, В. Рунчаком, Я. Олексівим, І. Єргієвим, А. Стрільцем, В. Годлевським, П. Гільченком, Н. Парашук, М. Головчак, О. Іванько, В. Губанов та ін. У Незалежній Україні, активно розвивається популяризація виконавської школи у регіональному, національному та міжнародному масштабі. Серед сподвижників, варто відзначити імена А. Душного, В. Рунчака, П. Шиманського, Л. Голіусової, С. Стегней, Ю. Чумака, Є. Жили, І. Мариніна, В. Демиденка та ін.

У гроні окреслених напрямків та спектру діяльності вирізняється ім'я корифея баянної школи України, заслуженого діяча мистецтв України, професора, президента Асоціації баяністів та акордеоністів Національної Всеукраїнської музичної спілки **Анатолія Андрійовича Семешка**. Внесок А. Семешка є знаковим та вагомим, заслуговує всестороннього вивчення та аналізу, що і постає актуальним концептом дослідження.

Аналіз публікацій. Постать А. Семешка увійшла до словника І. Лисенка (Лисенко, 2005: 277–278), резюмована у довіднику та посібнику самого А. Семешка (Семешко, 2009: 131–132; Семешко, 2012: 36–38), стала висвітленням у дописах М. Давидова (Давидов, 2010: 78–79; Давидов, 1998: 160–161), С. Бреус (Бреус, 2001; Давидов, 2010: 319–322), Д. Ільїна (Давидов, 2010: 386), П. Ковшара (Давидов, 2010: 514–515).

Невід'ємним джерелом інформації, постає історичний нарис С. Бреус «Сад Майстра» (Бреус, 2001), який розкриває баянну школу А. Семешка та ювілейний допис «Сад Майстра» (Ювілейний..., 2009; Бреус, 2019), присвячений 70-річчю Maestro. Авторську баянну школу Анатолія Семешка, її модифікуючу складову та приналежність до певної традиції окреслено у статті Б. Ніженця та А. Душного «Генезис постаті Анатолія Семешка» (Ніженець & Душний, 2019: 96–100). Науковий консенсус та практичний резонанс методичного надбання А. Семешка висвітлюють публікації А. Олексюка та А. Душного (Олексюк & Душний, 2015: 96–97; Душний, 2014: 98), В. Марченка (Марченко, 2017: 40–41), В. Зайця, Б. Кисляка, Р. Кундиса, А. Єрьоменка, С. Нефедова, Ю. Чумака, В. Шафети та ін. Окремого значення надається довідниковій літературі (Семешко, 2009; 2015), навчальному (Семешко, 2012) та початково-методичним (Семешко, 1992; 1993; 2009) посібникам.

Мета статті – обґрунтувати та проаналізувати внесок А. Семешка в українську школу баянно-акордеонного мистецтва.

Виклад основного матеріалу. Українська школа баянно-акордеонного мистецтва znana своїми провідними представниками та сподвижниками (М. Геліс, М. Різоль, М. Давидов, М. Оберюхтін, В. Власов, А. Онуфрієнко, В. Подгорний, А. Гайдєнко, О. Міщенко, І. Снедков, І. Єргієв, В. Мурза, В. Воєводін, В. Прототопов, О. Шевченко, В. Зубицький, А. Сташевський та ін.), фундаторами національного та регіонального масштабу. Серед когорти провідних діячів, варто виокремити постать **Анатолія Андрійовича Семешка** (1949 р.н.). Різновекторна особистість митця уособлює пріоритети діяльності; педагогічну, творчо-виконавську, науково-методичну та організаційну.

Анатолій Андрійович шліфував свою майстерність музиканта-баяніста у класах провідних педагогів – В. Тютєрева (Апостольська ДМШ), Д. Ільїна (Криворізьке МУ), М. Геліса та М. Давидова (Київська консерваторія та асистентура-стажування при ній). Саме така палітра наставників, їхня наратива формування виконавської майстерності сприяли активізації виконавства музиканта та здобуття ним звання лауреата I премії конкурсу виконавців на народних інструментах у Києві (1977) та дипломанта Всесоюзного конкурсу баяністів-акордеоністів у Новосибірську (1979) (Семешко, 2009: 131).

У період 1973-х – 1980-х років, до Анатолія Андрійовича приходять золотий вік його виконавського піднесення де він «шліфує власну виконавську майстерність» (Давидов, 2010: 320). Така витонченість притаманна виконавцю через систематичну концертно-гастрольну діяльність країнами Європи, Азії та Америки як соліста та ансамбіліста та асистента-стажиста. У ці роки, А. Семешко активно співпрацює з українськими композиторами і постає першим виконавцем низки творів В. Зубицького (Джаз-партита № 1), А. Білошицького (Сюїта № 2 «Романтична»), Ю. Шамо (Соната № 1, Партита-піколо, Концертний диптих, Імпровізація та Бурлеска, Варіації, Сюїта), В. Дікусарова (Дитячий альбом, Соната).

Педагогічна діяльність унаочнена викладанням у Криворізькому музичному училищі, Київській консерваторії ім. П. Чайковського, Криворізькому педагогічному університету, Донецькій консерваторії ім. С. Прокоф'єва, НПУ ім. М. Драгоманова, НАМУ ім. П. Чайковського. Відтак, здобуває звання доцента та професора, почесне звання «Заслужений діяч мистецтв України». З часом –

секретар Національної Всеукраїнської музичної спілки, а відтак Голова Асоціації баяністів та акордеоністів України. У період 1993–2001 років А. Семешка обирають деканом музично-педагогічного факультету Криворізького педагогічного університету, 2001–2011 рр. очолює кафедру інструментального та оркестрового виконавства Інституту мистецтва НПУ ім. М. Драгоманова, 2011–2018 – декан факультету народних інструментів НМАУ ім. П. Чайковського.

Педагогічна діяльність увінчана здобутками його вихованців, що у подальшому активізувало баянну школу Анатолія Семешка (за С. Бреус) загалом та авторську баянну школу (за Б. Ніженцем та А. Душним) в тому числі. Відтак, Консерваторський період роботи виокремлюють випускники Маестро, сьогодні – відомі діячі музичної сфери В. Сіренко (художній керівник та головний диригент Національного симфонічного оркестру України) та В. Маруніч (доцент НМАУ ім. П. Чайковського). З часу створення Асоціації баяністів та акордеоністів України (1989), А. Семешка запрошують членом журі на різноманітні світові конкурси.

Криворізький період діяльності сприяє справжньому визнанню професора на національному та міжнародному рівні крізь призму перемог його вихованця К. Жукова (сьогодні – доцент НМАУ) на престижних міжнародних конкурсах «Трофей світу та «Приз Кастельфідардо». Таке визнання педагогічного таланту митця стає своєрідним брендом у світі баянного мистецтва. До його класу мріють потрапити найкращі музиканти не тільки з України але і зарубіжжя. Серед таких, Д. Султанов із Казахстану (сьогодні – професор кафедри народних інструментів Національної музичної академії Казахстану) та Б. Мирончук (заслужений артист України). Ця трійка баяністів постає важкою артилерією у сфері баянного виконавства на конкурсному олімпі національного та світового рівня. Серед їхніх вагомих виконавських здобутків, варто назвати: К. Жуков – «Трофей світу» (1990, Іспанія, III премія; 1995, Італія, I премія), «Кубок Кривбасу» (1995 & 1998, Кривий Ріг, I премія); Б. Мирончук – «Приз Барговальдитаро» (1991, Італія, I премія), «Приз Кастельфідардо» (1991, Італія, I премія), «Кубок Кривбасу» (1998, Уривий Ріг, I премія); Д. Султанов – «Кубок Кривбасу» (1992, Кривий Ріг, I премія; 1995, III премія; 1998, II премія), «Фогтландські дні музики» (1996, Німеччина, I премія), «Кубок Світу» (1996, Словаччина, II премія), «Grand Prix» (1997, Франція, I премія) (Семешко, 2009). Виконавці у повному обсязі пройшли баянну школу Семешка *училище*

(Кривий Ріг) – *консерваторія – аспірантура* (Донецьк), опанувавши мистецтво витонченої інтерпретації класичної, сучасної та естрадно-джазової музики. Щодо виконавської майстерності учнів Семешка, С. Бреус зазначено, вони наділені «умінням підкоряти технічні завдання художнім умінням, трепетно любити і по-особливому дорожити кожним видобутим й усвідомлено-проінтовнованим звуком, розумінням логіки побудови музичного твору» (Давидов, 2010: 321).

Серед вихованців Маестро, варто назвати імена О. Івченка, С. Батяшова, Н. Селюк, А. Серова, В. Олійника, Д. Загороднього, О. Коломійця, Є. Капітонова, Д. Тільки, М. Грузинського та ін. (Семешко, 2012). У своїй педагогічній діяльності професор керується всестороннім розвитком музиканта-баяніста, його синергією виконавської та творчої ідентичності, оригінальністю інтерпретацій баянних творів, активізацією художнього образу у різностильових та різножанрових аспектах високохудожнього репертуарного контенту. Кожен вихованець класу професора має свою власну фахову ідентичність, але «всіх їх об'єднує активна, вольова позиція та відповідальність у роботі, уміння бачити мету і шукати шляхи її досягнення» (Давидов, 2010: 321).

Педагогічна діяльність тісно переплітається із репертуарним компонування. Ця сфера актуальна через перекладення, аранжування, транскрипції, упорядкування, виконавську редакцію педагогічного репертуару (В. Подгорний, В. Дикусаров, В. Зубицький, В. Власов, В. Губанов, Ф. Марокко, О. Чуев, А. Тимошенко, А. Гайденок та ін.). Ще одна особливість музичної редакції оригінальної музики – особиста дружба та багаторічна співпраця з композиторами, апробація їхнього доробку часом та слухацькою аудиторією, затребуваність у навчальному та концертному орієнтирі, творчий експеримент з вихованцями класу.

Нотну колекцію, професор компонує ще з періоду стажування у Лейпцизькій Вищій музичній школі (Німеччина, 1973). З часом, певні опуси друкує німецьке видавництво «Intermusik». Серед українських видавництв – «Музична Україна», «Ассо-Opus» (Київ), «Навчальна книга – Богдан» (Тернопіль), «Пороги» (Дніпропетровськ), «Нова книга» (Вінниця). У цьому контексті, варто назвати «Коцертні твори українських композиторів» (1983, 1986, 1990), «Бах Й.С. П'ять клавірних сонат у перекладенні для готово-виборного баяна» (1985), «Букстехуде Д. Вибранні органні твори у перекладенні для готово-виборного баяна» (1987), «Моцарт В.А. Органні твори у перекладенні для готово-виборного баяна» (1989), «Концертні

п'єси на популярні теми для баяна» В. Подгорного (2003), «Концертні твори» А. Гайдєнка (2004), «Бах і сини. Органні та клавирні твори» (2006), «Франк С. Три сюїти з циклу «Органіст» (2006), «Пори року з циклу “На Дальній Півночі”» В. Дикусарова (2007) та ін.

Окремого значення варто надати серійному виданню «Баян на концертній естраді». 11 випусків, надруковані у період 2003–2013 рр. Розкривають палітру оригінальної музики для баяна сучасних композиторів. Семешко скрупульозно підходить до виконавської редакції та упорядкування випусків серії, використовуючи різножанровий та різностильовий підхід до підбірки репертуару.

Наступна серія «Концертні твори для баяна», упорядкована протягом 2004–2010 рр. А. Семешко спільно з О. Кмітем опрацьовують та друкують твори В. Зубицького, В. Власова, В. Губанова, Є. Кураєва, В. Гальчанського, О. Чуєва та ін. Має місце оригінальна музика та її переосмислення через парафрази, обробки та варіації на теми народних пісень. Спектр концертного репертуару та його нотодрук із першого джерела став вагомим надбанням баяністів-акордеоністів України, розкрив горизонти навчального та концертного доробку і став черговим утвердженням інструменту у академічній спільноті.

Поєднання педагогічної та творчої діяльності сприяли науковому переосмисленні репертуарного надбання, виокремленні методичної складової опанування різновекторними принципами навчання гри на баяні та практичною доцільністю системи формування виконавської майстерності баяніста. Така комплементация стала першочерговою основою віднайдення низки методів формування музиканта-виконавця (пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, проблемно-пошуковий, та творчий). Ланцюжкова структурно-осмислена схема навчання та формування музиканта-баяніста втілена у низці авторських праць. Серед них – «Виховання баяніста. Питання теорії та практики» (1989) у співавторській з В. Бєсфамільновим, «Баян у пєдвузі» та «Основи методики визначення об'єктивного музичного слуху» (1993), «Виконавська майстерність баяністів. Методичні основи» (Семешко, 2009).

Активної уваги А. Семешко надає плануванню навчального процесу, де ключова позиція належить репертуару, його трансформаційним процесам перекладення та значенні реєстрів у структурному співвідношенні. Процес розвитку та вдосконалення виконавських навичок, активізовано

професором через усвідомлення правильної постановки інструменту, значення звуковидобування та звуковідтворення на баяні, принципів та засобів артикуляції, розвитку технічного апарату, тощо. Пріоритетом теорії виконавства постає усвідомлення ваги музики Й. С. Баха та «баянної бахіани» (Семешко, 2009: 105) у «сучасному прочитанні геніальної бахівської спадщини» (Семешко, 2009: 126).

Цінним доробком для науково-мистецької спільноти постає праця А. Семешка «Київська вища музично-педагогічна школа інструментально-оркестрового виконавства (Семешко, 2012). Нарис охоплює історичні факти становлення, розвиток та шляхи формування інструментально-оркестрової освіти, обґрунтовану концепцію «Київська вища музично-педагогічна школа» (Семешко, 2012: 5) на прикладі кафедри інструментального та оркестрового виконавства Інституту мистецтв НПУ ім. М. Драгоманова. У другому розділі подаються біографічні дані провідних представників школи, додатки унаочнюють здобутки у науковому, навчально-методичному, творчому та видавничому секторі, персоналії найвідоміших представників, світлина, тощо.

А. Семешком *вперше* реалізовано творчий проєкт «Портрети сучасних українських композиторів-баяністів» (2003–2004 рр.) у формі діалогу. Серед постатей – В. Власов, В. Зубицький, В. Рунчак, В. Подгорний, А. Гайдєнко та С. Грінченко. Така форма наукового доробку стала потужним надбанням баянної педагогіки України, розкрила потаємну завісу діяльності митців, їхню багатогранність творчого «Я», життєві процеси та їхні впливи на написання музики, творчу ротацію, визнання, утвердження та досягнення олімпу слави.

Серед масиву наукових напрацювань, варто віддати належну увагу фундаментальним довідниковим опусам:

1) «Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ–ХХІ століть» (Семешко, 2009). Науковець *вперше* в історії баянно-акордеонного мистецтва України зібрав, уніфікував та систематизував надбання української школи. Її багатогранність та мультифункціональність у векторах бібліографії та персоналій, конкурсно-фестивального руху національного та міжнародного масштабу, авторських нотних видань та упорядкування репертуарного контенту періоду Незалежності, пріоритетні наукові та навчально-методичні праці українських авторів які висвітлені лаконічно, масштабно та структурізовано. У додатках, автор подає хронологічну палітру жанрових різновидів баянно-

акордеонної музики на зламі століть, список концертних сольних та камерно-інструментальних ансамблевих творів, хронологію важливих дат та подій у світлі історії української школи баянно-акордеонного мистецтва кінця ХХ – початку ХХІ століття.

2) «Світова баянно-акордеонна література на зламі ХХ–ХХІ століть» (Семешко, 2015). Науковець, *вперше* реалізує довідникову систему уніфікації світової баянної та акордеонної літератури. Семешко систематизував найбільш вагомі навчально-методичні напрацювання, посібникову літературу та школи гри, типологічні особливості творчості для дітей, оригінальну музику у різних видах (поліфонія, концертні твори малих форм, концертні фантазії рапсодії, імпровізації варіації, парафрази, циклічні опуси, естрадно-джазова музика, творчість для ансамблів малих форм та оркестрів, різнопланова камерна музика, твори для баяна з оркестром). У алфавітному порядку, Семешко упорядковує класичну та сучасну поліінструментальну літературу (II розділ), де поряд з оригінальними творами, розкриває палітру транскрипцій, перекладень, аранжувань здійснених українськими та іноземними представниками баянно-акордеонної спільноти.

3) «Українська баянно-акордеонна література» (Київ, 2023) у співавторстві з К. Жуковим – одна з останніх вагомих напрацювань мистецького тандему. У фокусі авторів виключно контент баянно-акордеонного напрацювання українських педагогів, науковців, композиторів. Довідник складається з п'яти частин, які у широкому сенсі розкривають гаму здобутків української школи кінця ХХ – першої чверті ХХІ століття:

I ч. «Музична література для баяна соло» – унаочнює здобутки у формуванні збірників, альбомів, сюїт та низку творів для дітей та юнацтва, серію концертних фантазій, рапсодії, парафразів та варіацій народного мелосу, концертні твори малих форм та циклічних форм, твори естрадно-джазового спрямування;

II ч. «Баянно-акордеонні ансамблі та оркестрові твори» – уніфіковані за принципом дуети, тріо, квартети, квінтети, оркестри;

III ч. «Ансамблеві твори з баяном-акордеоном у розрізі камерної та оркестрової музики» – концепція авторського задуму зконцетрована на поєднанні баяна зі струнними, духовими та ударними інструментами, фортепіано. Автори виокремлюють поєднання баяна з двома, трьома та декількома інструментами, струнним квартетом, унаочнюють твори (концерти, концертні п'єси, концертино) для баяна з оркестром;

У IV ч. авторами систематизовано авторський доробок українських композиторів, редагування та упорядкування нотного надбання, концертно-педагогічного репертуару, тощо;

V ч. унаочнена науковим доробком та навчально-методичними працями, вибраними газетними та журнальними публікаціями із присвятою українським діянням у сфері баянно-акордеонного мистецтва.

Ще одна важлива сторона феномену Семешка – організація конкурсно-фестивального руху баяністів-акордеоністів в Україні. Такій творчій мрії передувала історична місія Семешка – у творчому тандемі із В. Зубицьким, виступив ініціатором створення Асоціації баяністів-акордеоністів України (1989). З настанням Незалежності України, Асоціація отримала юридичний статус і стала основою для утвердження українських баяністів та їх здобутків на престижних світових міжнародних конкурсах.

У 1992–2006 рр. у Кривому Розі А. Семешко започатковує та проводить Міжнародний конкурс баяністів-акордеоністів «Кубок Кривбасу». Конкурс, який став баянним олімпом та сприяв утвердженню української баянної школи в соціокультурному просторі світового масштабу «став ... школою підвищення кваліфікації для професіоналів у режисурі художнього керівника конкурсу Анатолія Семешка» (Давидов, 2010: 321). Участь у ньому прагнули взяти виконавці різного рівня та виконавської підготовки, адже це була одна із ключових вершин демонстрації виконавського мистецтва у молодій українській державі.

У Києві, протягом 2006–2012 рр. А. Семешка обирають віце-президентом Міжнародного конкурсу-фестивалу професійного баянно-акордеонного виконавського мистецтва «АссоHoliday» (засновник Ян Табачник). Стратегія конкурсу полягала у «відкритті нових імен талановитих виконавців, ознайомлення із музичними творами, створеними для акордеона та баяна останнім часом...» (Марченко, 2017: 167). Організатори та поважне журі сприяли утвердженню високого виконавського рівня конкурсу-фестивалу на теренах Європи. Влучно зауважив М. Черепанин, що «АссоHoliday» став «школою передового досвіду сучасного баянного і акордеонного мистецтва» (АссоHoliday, 2010: 87).

Висновки. Дослідження постаті професора Анатолія Семешка постає утвердженням його різновекторної діяльності на національному та міжнародному рівні. Авторська виконавська школа та здобутки вихованців класу – «високе резюме школи Анатолія Семешка у професійному середовищі, що

зробило його визнаним лідером і значно стимулювало активність педагогів-баяністів усіх рівнів та усіх регіонів України ...» (Давидов, 2010: 321). Наково-методичний та довідниковий пласт напрацювань постає домінуючою основою фундаментальних досліджень. Упорядкування збірників оригінальних творів для баяна, виконавська редакція, перекладення та аранжування музики українських та європейських композиторів сприяли поповненню

репертуарного надбання у масштабному різноманітному доробку. Організація конкурсних фестивалів та їх міжнародне визнання стало утвердженням високого виконавського рівня українських музикантів мистецькою спільнотою світу.

Таким чином, внесок А. Семешка в українську школу баянно-акордеонного мистецтва знаковий та вагомий, його діяльність постає еталоном для наслідування прийдешніх поколінь.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бреус С. Сад Майстера (баяна школа Анатолія Семешка). Дніпропетровськ: Пороги, 2001. 24 с.
2. Бреус С. Сад Майстра: до 70-річчя від дня народження Анатолія Семешка. *Музика: український інтернет-журнал*. 2019. 1 серпня. URL: <https://mus.art.co.ua/sad-maistra-do-70-richchia-vid-dnia-narodzhennia-anatoliia-semeshka/> (дата звернення: 03.12.2025)
3. Давидов М. Історія виконавства на народних інструментах (Українська академічна школа): підручник [для вищих та сер. муз. навч. закл.]. Київ: НМАУ ім. П. Чайковського, 2010. Вид. 2-ге, доп. та випр. 592 с.
4. Давидов М. Київська академічна школа народно-інструментального мистецтва: посібник. Київ: НМАУ, 1998. 224 с.
5. Душний А. Наукове осмислення баянно-акордеонної педагогіки в контексті музичної освіти України ХХІ століття. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [Ред.-упоряд. В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич, 2014. Вип. 8. С. 96–102. URL: https://www.apfn-journal.in.ua/archive/8_2014/8_2014.pdf
6. Лисенко І. Словник музикантів України. Київ: Рада, 2005. 359 с.
7. Марченко В. Історико-культурні виміри еволюції акордеонного мистецтва в Україні (друга половина ХХ – початок ХХІ ст.): дис. ... канд. мистецтвозн.: спец. 26.00.01 «Теорія та історія культури». Київ, 2017. 211 с.
8. Ніженець Б., Душний А. Генезис постаті Анатолія Семешка. *Академічне народно-інструментальне мистецтво: традиції та сучасність (до 80-річчя заснування кафедри народних інструментів Київської консерваторії). Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції*. Київ: НМАУ ім. П. Чайковського, 2019. С. 96–100.
9. Олексюк А., Душний А. Інструментально-виконавська підготовка вчителя музичного мистецтва в наукових студіях сьогодення. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [Ред.-упоряд. В. Ільницький, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Посвіт, 2015. Вип. 14. С. 94–100. URL: https://www.apfn-journal.in.ua/archive/14_2015/13.pdf
10. Семешко А. Баян у педвузі: навч.-метод. пос. для студ. муз.-пед. фак. пед. вузів. Кривий Ріг, 1993. 150 с.
11. Семешко А. Баянно-акордеонне мистецтво України на зламі ХХ – ХХІ століть: довідник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 244 с.
12. Семешко А. Виконавська майстерність баяніста. Методичні основи: навч. пос. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009. 144 с.
13. Семешко А. Київська вища музично-педагогічна школа інструментально-оркестрового виконавства. Київ: Асо-Opus, 2012, 96 с.
14. Семешко А. Основи методики визначення об'єктивного музичного руху: навч. пос. для студ. кл. баяна муз.-пед. фак. пед. вузів. Кривий Ріг. 1992. 64 с.
15. Семешко А. Світова баянно-акордеонна література на зламі ХХ–ХХІ століть: бібліографічний довідник. Вінниця: Нова книга, 2015. 308 с.
16. Семешко А., Жуков К. Українська баянно-акордеонна література: бібліографічний довідник. Київ: Асо-Opus, 2023. 104 с.
17. Ювілейний портрет Анатолія Семешка «Сад майстра» / [ред.-упор. С. Нагорна]. Київ: Асо-Opus, 2009. 52 с.
18. «АсоHoliday 2006–2010»: сторінки історії ювілейного конкурсу-фестивалу / [Ред.-упор. А. Семешко]. Київ: Асо-Opus, 2010. 96 с.

REFERENCES

1. Breus, S. (2001). *Sad Maistera (baiana shkola Anatoliia Semeshka)* [The Master's Garden (Analytii Semeshko Bayan School)]. Dnipropetrovsk: Porohy. 24 s. [in Ukrainian]
2. Breus, S. (2019). *Sad Maistra: do 70-richchia vid dnia narodzhennia Anatoliia Semeshka* [The Master's Garden: To the 70th Anniversary of Analytii Semeshko's Birth.]. *Muzyka: ukraïnskyi internet-zhurnal*. 1 serpnia. URL: <https://mus.art.co.ua/sad-maistra-do-70-richchia-vid-dnia-narodzhennia-anatoliia-semeshka/> (data zvernennia: 03.12.2025) [in Ukrainian]
3. Davydov, M. (2010). *Istoriia vykonavstva na narodnykh instrumentakh (Ukrainska akademichna shkola)* [History of Performance on Folk Instruments (Ukrainian Academic School)]: *pidruchnyk [dlia vyshchych ta ser. muz. navch. zakl.]*. Kyiv: NMAU im. P. Chaikovskoho. Vyd. 2-he, dop. ta vypr. 592 s. [in Ukrainian]
4. Davydov, M. (1998). *Kyivska akademichna shkola narodno-instrumentalnoho mystetstva* [Kyiv Academic School of Folk Instrumental Art]: *posibnyk*. Kyiv: NMAU. 224 s. [in Ukrainian]

5. Dushniy, A. (2014). *Naukove osmyslennia baianno-akordeonnoi pedahohiky v konteksti muzychnoi osvity Ukrainy XXI stolittia* [Scientific Understanding of Bayan-Accordion Pedagogy in the Context of Music Education in Ukraine in the 21st Century]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobytskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* / [Red.-uporiad. V. Ilnytskyi, A. Dushniy, I. Zymomria]. Drohobych. Vyp. 8. Pp. 96–102. URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/8_2014/8_2014.pdf [in Ukrainian]
6. Lysenko, I. (2005). *Slovnyk muzykantiv Ukrainy* [Dictionary of Ukrainian Musicians]. Kyiv: Rada. 359 s. [in Ukrainian]
7. Marchenko, V. (2017). *Istoryko-kulturni vymiry evoliutsii akordeonnoho mystetstva v Ukraini (druha polovyna XX – pochatok XXI st.)* [Historical and Cultural Dimensions of the Evolution of Accordion Art in Ukraine (Second Half of the 20th – Early 21st Centuries)]: *dys. ... kand. mystetstvozn.: spets. 26.00.01 «Teoriia ta istoriia kultury»*. Kyiv. 211 s. [in Ukrainian]
8. Nizhenets, B. & Dushniy, A. (2019). *Henezys postati Anatoliia Semeshka* [Genesis of the Figure of Anatoly Semeshko]. *Akademichne narodno-instrumentalne mystetstvo: tradytsii ta suchasnist (do 80-richchia zasnivannia kafedry narodnykh instrumentiv Kyivskoi konservatorii). Materialy Vseukrainskoi nauково-praktychnoi konferentsii*. Kyiv: NMAU im. P. Chaikovskoho. Pp. 96–100. [in Ukrainian]
9. Oleksiuk, A. & Dushniy, A. (2015). *Instrumentalno-vykonavska pidhotovka vchytelia muzychnoho mystetstva v naukovykh studiakh sohodennia* [Instrumental and Performance Training of a Teacher of Musical Art in Today's Scientific Studios]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobytskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu imeni Ivana Franka* / [Red.-uporiad. V. Ilnytskyi, A. Dushniy, I. Zymomria]. Drohobych: Posvit. Vyp. 14. Pp. 94–100. URL: https://www.aphn-journal.in.ua/archive/14_2015/13.pdf [in Ukrainian]
10. Semeshko, A. (1993). *Baian u pedvuzi* [Bayan in a Pedagogical University]: *navch.-metod. pos. dlia stud. muz.-ped. fak. ped. vuziv*. Kryvyi Rih, 1993. 150 s. [in Ukrainian]
11. Semeshko, A. (2009). *Baianno-akordeonne mystetstvo Ukrainy na zlami XX – XXI stolit* [The art of bayan and accordion in Ukraine at the turn of the 20th and 21st centuries]: *dovidnyk*. Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan. 244 s. [in Ukrainian]
12. Semeshko, A. (2009). *Vykonavska maisternist baianista. Metodychni osnovy* [The performance skills of an accordion player. Methodical dreams]: *navch. pos.* Ternopil: Navchalna knyha – Bohdan. 144 s. [in Ukrainian]
13. Semeshko, A. (2012). *Kyivska vyshcha muzychno-pedahohichna shkola instrumentalno-orkestrovoho vykonavstva* [Kyiv Higher Music and Pedagogical School of Instrumental and Orchestral Performance]. Kyiv: Acco-Opus. 96 s. [in Ukrainian]
14. Semeshko, A. (1992). *Osnovy metodyky vyznachennia obiektyvnoho muzychnoho rukhu* [Fundamentals of the methodology for determining objective musical movement]: *navch. pos. dlia stud. kl. baiana muz.-ped. fak. ped. vuziv*. Kryvyi Rih. 64 s. [in Ukrainian]
15. Semeshko, A. (2015). *Svitova baianno-akordeonna literatura na zlami XX–XXI stolit* [World bayan and accordion literature at the turn of the 20th and 21st centuries]: *bibliografichnyi dovidnyk*. Vinnytsia: Nova knyha. 308 s. [in Ukrainian]
16. Semeshko, A. & Zhukov, K. (2023). *Ukrainska baianno-akordeonna literatura* [Ukrainian bayan and accordion literature]: *bibliografichnyi dovidnyk*. Kyiv: Acco-Opus. 104 s. [in Ukrainian]
17. *Iuvileinyi portret Anatoliia Semeshka «Sad maistra»* (2009) [Anniversary portrait of Anatoly Semeshko «The Master's Garden»] / [red.-upor. S. Nahorna]. Kyiv: Acco-Opus. 52 s. [in Ukrainian]
18. *«AccoHoliday 2006–2010»: storinky istorii yuvileinoho konkursu-festyvaliu* (2010) [«AccoHoliday 2006–2010»: pages of the history of the anniversary competition-festival] / [Red.-upor. A. Semeshko]. Kyiv: Acco-Opus. 96 s. [in Ukrainian]

Дата першого надходження статті до видання: 28.01.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 20.02.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 27.03.2026

Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

